

'Onbelemmerd opgroeien'

A photograph of two young boys, one with dark hair and one with light brown hair, both looking intently at a red tablet held by the boy on the right. The boy on the left is pointing at the screen. They are both wearing casual clothing; the one on the left has a striped shirt, and the one on the right has a blue hoodie.

Moeder Ghislaine:
'Voor mijn dochter is zorg
op school het beste.'

Betere leerprestaties door
nauwe samenwerking
SMW en school

Extra zorg voor kinderen
uit speciaal onderwijs

**De Rotterdamse
Montessorischool**

OBS De Vierambacht

Al Ghazali

OBS Delfshaven

Emmaus

De Eloutschool

CBS De Ark

OBS De Boog

**De van Olden-
barneveltschool**

De Nicolaasschool

Shri Saraswatie School

RK Maria Basisschool

CBS Mozaïek

Basisschool Mullerpier

Dr. J. Woltjerschool

OBS Finlandia

Oranje Nassau School

OBS De Korf

‘AL ONZE SCHOLEN ZIJN
ANDERS DAT MAAKT
ONS WERK **BOEIEND**’

Mariaschool

Prinses Margrietschool

Valentijnschool

OBS Duo 2002

Thema 1 >

ZORG DICHTBIJ

BLZ 7

Thema 2 >

SCHOOL MAATSCHAPPELIJK WERK (SMW) IN DE DAGELIJKSE PRAKTIJK

BLZ 11

Thema 3 >

ONDERWIJS ONDERSTEUNEND GEDRAG (OOG)

BLZ 16

Thema 4 >

SMW EN HET PRIMAIR PASSEND ONDERWIJS (PPO)

BLZ 23

Psychologe Eneida Delgado

‘Kinderen zijn ontvan-
kelijker voor hulp als
ze in een veilige
omgeving zoals
hun school
zijn.’

BLZ 10

Frederik Smit (ITS Radboud Universiteit Nijmegen)

‘Motiveer je kind
door uit te stralen
dat het samen
gaat lukken.’

BLZ 22

Een dag
uit het leven
van

**SMW'er
Zainab
Mahyou**

BLZ 12

SMW coach
Sandra Huisman

laat zich leiden
door haar persoonlijke
missie

BLZ 14

**Samenwerking tussen
het PPO en het SMW:**

**'Als een kind weer
met plezier
naar school gaat,
is dat prachtig!'**

BLZ 24

Worden **wie je bent**

Als kind onbelemmerd opgroeien in een omgeving die je alle ruimte en inspiratie biedt om je talenten te ontwikkelen. Waar volop liefde en aandacht is om in alle rust te ontdekken waar je goed in bent. Voor een groot aantal kinderen in Rotterdam is dit helaas niet zo vanzelfsprekend.

Als SOL Jeugd komen wij in ons School Maatschappelijk Werk (SMW) veel bij gezinnen over de vloer waar kinderen die ruimte niet hebben. Waar ouders moeite hebben hun hoofd boven water te houden, maar ondanks alle zorgen toch streven naar het allerbeste voor hun kinderen. Zodat zij straks als volwassenen volwaardig kunnen participeren in de samenleving.

Samen meer

Samen met ouders, de school en al onze samenwerkingspartners proberen wij alle kinderen onbelemmerd te laten opgroeien. SOL staat voor Samen Ondernemend Leren. Dit betekent in de alledaagse praktijk met alle partijen – van wijkteams, PPO, vrijwilligers, eerste- en tweede-lijns hulp – samenwerken. Samen nieuwe wegen zoeken om alle kinderen evenveel kansen te geven. Waar ze ook opgroeien.

SOL Jeugd omarmt dan ook alle veranderingen die in 2015 zijn ingezet. Samen met u komen wij tot meer. Ons School Maatschappelijk Werk ondersteunt scholen in hun zorgtaken; als schakel tussen het onderwijs en de zorg. Met het organiseren van 'Zorg Dichtbij' tot intensieve begeleiding en trainingen van leerlingen komend uit het Speciaal Onderwijs.

'Samen nieuwe wegen zoeken om alle kinderen evenveel kansen te geven'

Talenten van het kind ontdekken

Maar wij doen meer. Onze School Maatschappelijk Werkers versterken via de verbetering van de gezinssituatie het Onderwijs Ondersteunend Gedrag (OOG) van de ouders. Een methode die uitgaat van de kracht van de ouders, en hen helpt actief betrokken te zijn bij de verbetering van de leerprestaties van hun kinderen. Zodat ouders de juiste middelen hebben om hun kinderen te steunen in hun schoolloopbaan. Het allerbelangrijkste voor ons is dat kinderen de kans krijgen te ontdekken wat hun talenten zijn. Dat ze kunnen worden wie ze zijn.

In dit magazine leest u hoe wij dit doen. Gaat u mee?

Btissime Boudhan
Directeur-Bestuurder
SOL Jeugd

Thema 1 >

Zorg Dichtbij

‘Dankzij het SMW kan moeder Ghislaine weer verder’

Voor zowel ouders als kinderen is het fijn om zorg dichtbij te hebben. Voor de tienjarige Miriam was het heel gewoon om op school een gesprek te hebben met de orthopedagoog. ‘School is vertrouwd en minder beladen’, zegt haar moeder Ghislaine.

Na 25 jaar huwelijk staat Ghislaine er nu alleen voor. Onverwacht besloot haar man op zichzelf te gaan wonen. Zij bleef met haar kinderen achter in hun huis in Bospolder. Nu ziet ze de toekomst weer zonnig in, maar na het vertrek van haar man pakten zich boven haar en haar gezin donkere wolken samen. Op aanraden van de ouderconsulent nam Ghislaine contact op met het SMW. School Maatschappelijk Werker

Marlène Wijnaar, die op de Dr. J. Woltjerschool werkt, maakte samen met haar een stappenplan.

Rouwverwerking

Vooral Miriam werd opstandig van de scheiding, vertelt Ghislaine. Als een soort van rouwverwerking, voegt Marlène toe. Naast Miriam raakte ook de oudste zoon van slag door het vertrek

van zijn vader. 'Hij was bijna klaar met zijn opleiding', vertelt Ghislaine. 'Maar het enige dat hij nog deed was in zijn kamer muziek luisteren met de koptelefoon op, zich afsluitend van iedereen. Marlène kwam toen met het idee om Futuro in te schakelen (voor jongeren die uit het scholings-traject vallen) en uiteindelijk namen zij contact op met hem.' Dat leidde ertoe dat hij en zijn school afmaakte en nu een baan heeft.

Doorzettingsvermogen

Samen met Marlène slaagde zij erin alles weer op de rit te krijgen. 'Zonder het doorzettingsvermogen en de inspanningen van Ghislaine was het nooit gelukt', zegt Marlène. 'Alleen samen met de ouders kunnen we zaken aanpakken'. Miriam heeft nu de afspraak met haar moeder om samen wekelijks iets te doen. Een activiteit die ze beiden leuk vinden. Soms is dat zwemmen of picknicken. 'Dan is het haar dag', zegt Ghislaine lachend. Wat niet wegneemt dat Miriam nog steeds opstandig kan zijn, ook richting haar vader. 'Ze probeert iedere keer haar grenzen uit', zegt Ghislaine. 'Daarom is het heel belangrijk om open te communiceren met haar. Met haar vader heeft ze haar onvrede op advies van Marlène inmiddels uitgesproken. 'Daarvoor leende ze mijn telefoon, want ze wilde dat papa wist waarom ze boos deed'.

Zorg Dichtbij

Op verzoek van moeder Ghislaine heeft Miriam een aantal gesprekken gehad met de orthopedagoog. SOL heeft samenwerkingsrelaties met zorgprofessionals voor zorg op school of in de wijk. 'Dat noemen we Zorg Dichtbij', zegt Marlène. 'Daardoor kon Miriam direct haar verhaal doen, zonder eerst maanden op een wachtlijst te hoeven staan'. De eerste ontmoeting vond op school plaats. Wat ze heel fijn vond, vertelt Ghislaine. 'De school is vertrouwd, zo'n gesprek is dan direct minder zwaar en formeel. Als het buiten de school is denken kinderen vaak, waarom moet ik daar heen? Is er iets mis met mij?'.

Toekomst

De rust is weer enigszins terug gekeerd. Ghislaine is nog steeds overblijfmoeder, gaat op woensdag vaak koffie drinken in de ouderkamer en is op aanraden van Marlène gaan sporten. 'Dat geeft me energie'. 'In die achttien jaar als overblijfmoeder had ik nooit gebruik hoeven te maken van de diensten van het SMW. Het is fijn dat de school SMW aanbiedt. Marlène heeft me op weg geholpen en nu kan ik weer verder'.

Vertrouwde plek

Het zesjarig jongetje was tijdens de les met hele andere dingen bezig, vertelde de juffrouw. Deed de klas volop mee met het groepsgesprek, keek hij afwezig uit het raam. Bij het tekenen bleef zijn velletje papier vaak leeg. Hij had geen aansluiting met de groep.

Een veilig gevoel geven

Via het SMW van SOL Jeugd kom ik als psycholoog vaak kinderen tegen die op school vast lopen door een onverwerkt verdriet. Ook deze kleuter had, hoe jong ook, al een trauma opgelopen. Door hem binnen zijn eigen vertrouwde omgeving te helpen, in zijn eigen wijk voelde hij zich veilig om over zijn verdriet te praten.

Kinderen ontvangen het liefst hulp op een voor hen vertrouwde plek. Voor veel kinderen is dat hun school en de wijk waar zij wonen. Met op school de juf of meester, vriendjes en vriendinnetjes en alle bekende gezichten die zij dagelijks in de klas en op de gang tegenkomen. Mensen die hen door en door kennen.

Jezelf kunnen zijn

Zo'n omgeving creëert een sfeer waarbinnen het eenvoudiger wordt om zonder schroom over je gevoelens te praten en om open te vertellen wat je dwars zit.

Voorals onzekere kinderen willen het liefst een gesprek op een plek waar zij zichzelf kunnen zijn. Door zo'n plek te bieden op school of binnen de eigen wijk, hun eigen terrein, vallen introverte of angstige kinderen niet buiten de boot. Juist die kinderen associëren hulp vaak met grote gebouwen en mensen 'die van alles van je willen weten'.

Direct vertrouwde hulp bieden

Kinderen hebben er baat bij als de hulp dichtbij blijft. Snel en direct. Zonder wachtlijsten waardoor de situatie alleen maar verslechterd, laagdrempelig en vooral kleinschalig. Met altijd dezelfde hulpverlener die continu in beeld blijft. Het succes achter de samenwerking met SOL Jeugd is dat wij deze visie delen.

Het jongetje tekent weer. Zijn zelfvertrouwen komt langzaam terug. En dat is uiteindelijk waar het om gaat: dat het kind dat gevoel weer terugvindt.

COLUMN

ENEIDA DELGADO SILVA – FRANSMAN

Eneida is sinds zestien jaar psycholoog. In 2009 startte zij haar eigen praktijk in Rotterdam Delfshaven.

Thema 2 >

SMW in de dagelijkse praktijk

Een dag
uit het
leven van

08.15 Op het schoolplein bij Finlandia. Ik ben er altijd als de ouders de kinderen naar school brengen. Aan mevrouw Pietsersen vraag ik of alles goed gaat. Ze is na mijn bemiddeling een half jaar geleden in een opvanghuis geplaatst vanwege huiselijk geweld. Ze heeft geen contact meer met haar ex-man. Met haar zoon Paul gaat het stukken beter nu de rust is weergekeerd. Ik hou contact met haar via korte gesprekjes om zo een vinger aan de pols te houden. Gelukkig merk ik aan alles dat ze weer blij is.

09.00 Wekelijks overleg met de Intern Begeleider. We nemen een aantal situaties door. Een daarvan willen we doorspelen naar het wijkteam omdat het een multi-problem gezin betreft. Ik heb dit ook al voorgelegd aan Bibi, de schoolcontactpersoon van het wijkteam. Ook zij dacht dat het goed zou zijn om het wijkteam in te schakelen.

SMW'er Zainab Mahyou

11.00 Gesprek met de moeder van Kees. Juf Karin kwam vorige keer naar me toe omdat het niet goed met hem ging. Ik had al eerder contact met het gezin. Dit keer bleek dat Kees kiespijn had. Ben je naar de tandarts geweest, vroeg ik hem. Nee, al heel lang niet juf zei hij timide. Met moeder heb ik vervolgens een afspraak gemaakt. Het blijkt dat ze problemen met de zorgverzekeraar had en daarom niet naar de tandarts kon. Ze hoopte dat de kiespijn vanzelf over zou gaan. Ik heb kunnen regelen dat Kees snel bij de schooltandarts terecht kan. Met moeder maak ik een vervolgspraak om te kijken wat het probleem van de zorgverzekering precies is, want dat weet moeder zelf eigenlijk

ook niet. De zorgverzekering moet goed geregeld zijn, anders komen er nog meer problemen.

⌚ 12.00 Gesprek met Bob. Leerkracht Marijke geeft aan dat Bob wat uit zijn doen is sinds zijn ouders in scheiding liggen. Bob vertelt me vechtend tegen zijn tranen dat hij zijn vader zo mist. We praten een half uur. Dat doet hem zichtbaar goed, opgeknapt gaat hij weer naar het schoolplein.

⌚ 12.30 Lunchen in de lerarenkamer. Even teruggekoppeld naar de leerkrachten Karin en Marijke.

⌚ 13.00 Registratie bijwerken. Ik heb mezelf aangeleerd om iedere dag na de lunch even aan mijn registratie te werken. In het begin was ik voornamelijk bezig met ondersteuning en gaf dat altijd voorrang boven het bijwerken van de registratie. Maar na een tijdje had ik zoveel achterstand op dat gebied, dat ik de hele week met het wegwerken daarvan bezig ben geweest. Maar nu heb ik me aangeleerd het dagelijks te doen en dan is het eigenlijk zo gedaan. Dat is fijn, wat als er iets gebeurt, kunnen mijn collega's in ieder geval mijn werk overnemen.

⌚ 13.30 Nog een gesprek met Said, een leerling van groep 7. Hij heeft een paar weken geleden samen met twee andere kinderen de fiets van een klasgenoot gesloopt. Zijn ouders schrokken daar erg van. Ze zijn op school gekomen. Vader wilde hem huisarrest geven. Maar gaandeweg kwamen we op een betere oplossing. Said heeft met hulp van vader de fiets gerepareerd. Ik wilde Said spreken of het nu beter gaat. Hij zegt dat hij geen vrienden zal worden met Ricardo maar dat hij er wel van geleerd heeft dat als hij boos wordt hij eerst tot tien moet tellen en niet gelijk moet gaan slaan. Daar ben ik blij mee. We spreken af dat als hij een volgende keer zo boos wordt, hij even bij me langs komt.

⌚ 14.00 Snel op de fiets naar de Boog. Dat vind ik ook een hele leuke school. Daar heb ik

een afspraak met moeder Talisha. Zij is in verwachting van haar tweede kind, maar sinds de zwangerschap heeft ze thuis veel stress en ruzie. Ik heb haar doorverwezen naar Bureau Frontlijn voor praktische ondersteuning. Ze vertelt dat dit heel goed werkt en dat ze er veel aan heeft. Dan barst ze plotseling in huilen uit en vertelt dat ze wil scheiden. Ik laat haar haar verhaal doen en vraag naar haar zwangerschap. Aan het einde van het gesprek geeft ze aan dat ze toch van haar man houdt, en dat het haar soms allemaal teveel wordt. Maar dat het af en toe helpt als ze haar verhaal kan doen. Ik vertel haar dat iedereen dat fijn vindt. Bij wie kan jij dat, vraag ik haar? Talisha zegt dat ze dat alleen bij mij kan. En je vriendin Naima en je verloskundige dan, vraag ik haar. "Oh ja, zegt ze lachend die ook".

⌚ 15.30 Tegenover de ingang van de Boog staat een groepje ouders. Vaak ga ik bij het buurthuis naar binnen om daar een kopje thee te drinken terwijl de kinderen nog spelen op het schoolplein. Ik zie een paar bekende gezichten en zwaai even.

⌚ 15.45 Overleg met het Servicepunt over de pilot Voorschoolse SMW. Mustapha van het Servicepunt vraagt wat de pilot opleverde tot nu toe. Hij is blij om te horen dat ik een pedagogisch medewerker adviseerde over hoe zij ouders aanspreekt als ze zich zorgen maken over hun peuter. Dat is nieuw dat we daar tijd voor hebben. Deze investering verdient zich later terug. Daarnaast organiseren we bij VSMW de warme overdracht. Patrick is vierenhalf geworden. Zijn moeder is alleenstaand en houdt, vanwege de situatie thuis, het hoofd net boven water. Ik ben met haar naar de nieuwe school mee geweest om de zorgboekjes te bespreken en de aandachtspunten toe te lichten. Moeder is hier blij mee, dat de school Patrick nu ook beter kent.

Op de terugweg naar huis neem ik mijn dag door en bekruipt mij een gevoel van voldoening. Op naar morgen, weer een dag vol verrassingen en uitdagingen!

School Maatschappelijk Werker Rachida el Joghrafi

‘Wij komen echt in contact met het gezin’

‘Als ik niet gelukkig ben, merken mijn dochters dat ook.’ Furat en haar man keerden begin 2013 terug naar Nederland na een kort verblijf in Frankrijk. Met hulp van School Maatschappelijk Werker Rachida el Joghrafi kreeg Furat haar leven weer op orde.

‘De leerkracht van het oudste meisje merkte op dat zij niet gemotiveerd meer was. Maar moe en lusteloos’, vertelt Rachida. ‘Toen heb ik contact gezocht met moeder Furat. Zij en haar man wilden in Frankrijk een nieuw leven beginnen, te midden van hun familie. Dat lukte helaas niet.’ Gedesillusioneerd ging het gezin terug naar Rotterdam om hier te belanden in een zeer kleine en vochtige woning van een particuliere verhuurder. ‘Door die slechte huisomstandigheden was ik zeer ongelukkig’, vertelt Furat. ‘Dat merkten de kinderen ook, waardoor het met

hen op school minder goed ging. Ze konden zich moeilijker concentreren en focussen op hun huiswerk.' Rachida verwees Furat naar het RIAGG vanwege eerder opgelopen trauma's en klachten die wezen op een zware depressie. En zij zorgde er uiteindelijk ook voor dat Furat, haar man en twee dochters van negen en vijf van de woningbouwcoöperatie een nieuw huis kregen in het Nieuwe Westen.

Intensieve begeleiding

'Samen met de leerkrachten van groep 4 en 2 hebben we de meisjes toen intensief begeleid', vertelt Rachida. 'Beide leerkrachten hadden een goede band met de meiden. De oudste is gaan

sporten en daar had ze het enorm naar haar zin. Het jongste meisje had meer nodig en is naar speltherapie gegaan. Zij was heel erg bang, zo durfde ze niet naar toilet te gaan zonder begeleiding van een volwassene.'

Rachida volgt het gezin nog op afstand, aangezien beide meiden inmiddels op een andere school zitten. 'Als SMW'er heb ik open en verhelderende gesprekken kunnen voeren met Furat en haar ook geholpen bij het zoeken naar psychologische hulp. Dat onderscheidt ons ook van de leerkrachten op school, door onze functie komen wij echt in contact met het gezin en dat opent vaak deuren voor effectieve hulp.'

Sandra Huisman coacht School Maatschappelijk Werkers van SOL Jeugd dagelijks in hoe zij hun kennis en vaardigheden up-to-date houden.

'Kwaliteit, professionaliteit en betrokkenheid staan bij SOL Jeugd hoog in het vaandel. Ik coach onze schoolmaatschappelijk werkers om de veranderingen in het Jeugddomein te realiseren. Onze professionals moeten voldoen aan alle nieuwe eisen. Ook worden andere competenties van hen verwacht.

Onze School Maatschappelijk Werkers zijn hoog opgeleid en geregistreerd in het beroepsregister. Om de kwaliteit en professionaliteit te waarborgen krijgen zij naast coaching ook intervisie, en investeren wij in hun deskundigheidsbevordering. 2015 stond voor ons in het teken van de afstemming met de jeugdketen en samenwerking met het wijkteam.

Mijn persoonlijke missie? De kwaliteit waar SOL voor staat tot uiting te laten komen in de werkwijze van onze professionals!

Thema 3 >

Onderwijs Onder- steunend Gedrag

Zonder de ouders lukt het niet

Leren van alledaagse situaties. Op jonge leeftijd proberen kinderen de wereld om zich heen te begrijpen en doen zich regelmatig gelegenheden voor om te leren. Door gebruik te maken van deze alledaagse situaties leren kinderen zonder dat de nadruk op leren ligt. Kinderen die door hun ouders betrokken worden bij gesprekken over alledaagse zaken of bij alledaagse rekensituaties doen veel leerervaringen op. Intern Begeleider van de Valentijnschool Hanneke Lodder ziet daarin een duidelijke rol voor het schoolmaatschappelijk werk van SOL Jeugd. 'Door met ouders in gesprek te gaan over de meerwaarde hiervan.'

De Valentijnschool in Bospolder Tussendijken is een actieve school. Met projecten als Alledaags rekenen, de Ouder en Kind Academie, een dagelijkse ouderinloop, taalcursussen voor ouders, een eigen bibliotheek, het uitlenen van boeken en spellen d.m.v. reken- en taaltassen en thema-ochtenden. Sinds vier jaar werkt Hanneke Lodder

'Ik zie een duidelijke rol voor het School Maatschappelijk Werk'

als intern begeleider op de Valentijnschool voor de groepen een en twee. Haar samenwerking met schoolmaatschappelijk werker Katarina Hrabovski is intensief. 'Wij werken zeer nauw samen.'

Kinderen spelenderwijs bewust maken van taal en rekenen

‘Op de Valentijnschool vinden wij het van belang dat in het kleuteronderwijs het doelgericht leren niet een op zichzelf staande activiteit is maar een integraal onderdeel wordt van het spel. Kleuters zijn gemotiveerd om te spelen en leren van betekenisvolle activiteiten die bij hun leefwereld aansluiten. Kleuters imiteren graag wat zij in de ‘echte’ wereld tegenkomen. Daar moeten wij gebruik van maken, aldus Hanneke. ‘Voor de ouders is hier een duidelijke rol weggelegd door met hun kinderen in gesprek te gaan over wat zij dagelijks thuis en buiten waarnemen. Gewone, alledaagse dingen kunnen een aanleiding zijn zoals het benoemen van de kleur trui, de lengte van de mouwen, de vorm van een bord en nog veel meer. Daarnaast leren kinderen veel van dagelijkse gesprekken met de ouders over onderwerpen die hen interesseren of wat zij met de ouders beleven waarbij het kind een actieve gesprekspartner is.’

Maatschappelijk werk kan ouders de meerwaarde laten zien van het alledaags leren

Hanneke Lodder ziet dan ook een duidelijke rol voor het SMW. ‘Door met ouders over het alledaags leren in gesprek te gaan.’ Opvoeden is meer omvattend dan de dagelijkse zorg voor het kind. ‘Het gaat ook om de wijze waarop je met je kind communiceert. Het onderwijsondersteunend gedrag van ouders bereik je door thema-ochtenden te verzorgen die betrekking hebben op de thema’s die binnen de VVE worden aangeboden en de ouders te leren wat ze met hun kinderen kunnen doen om hen te stimuleren in hun ontwikkeling.’

De Valentijnschool heeft een voortrekkersrol, zegt Hanneke. ‘Om het onderwijsondersteunend gedrag van ouders kracht bij te zetten is het goed als onze SMW’er Katarina Hrabovski een brugfunctie hierin kan vervullen. Zo vullen wij elkaar goed aan.’ ■

Hanneke Lodder (links) en Katarina Hrabovski (rechts)

Onderwijs Ondersteunend Gedrag (OOG)

Met het project Onderwijs Ondersteunend Gedrag (OOG) wil SOL Jeugd in samenwerking met de school een brug slaan tussen ouderbetrokkenheid en onderwijs ondersteunend gedrag. Voor scholen is het vaak lastig te bedenken hoe zij ouders in de thuissituatie kunnen ondersteunen. Met middelen die ouders concrete mogelijkheden geven om het kind spelenderwijs te ondersteunen bij het leren.

Bij jonge kinderen meeste effect

In 2014 startte SOL Jeugd een pilot op basis-scholen de Mariaschool (groep 5) en de Oranje Nassauschool (groep 1-2). Uit onderzoek blijkt dat ontwikkel- en onderwijs ondersteunend gedrag het meeste oplevert bij jonge kinderen (Heckman). Door de inzet van vrijwilligers worden ouders - bij voorkeur in de thuissituatie - begeleid en krijgen zij inzicht en informatie hoe zij hun kinderen kunnen stimuleren en ondersteunen. Het streven is om deze pilot in de eerste helft van 2016 uit te breiden.

Rowan is 29 jaar en heeft de opleiding HBO pedagogiek gedaan. Zij is zelf moeder van twee kinderen. 'Voor mij is het een uitdaging om het idee, de visie van SOL Jeugd te vertalen in de praktijk zodat het goed aansluit bij de leefwereld van de ouder(s). Het OOG project laat ouders zien hoeveel invloed zij kunnen hebben op het leerproces van hun kind. Maar ook hoe belangrijk het is om thuis spelenderwijs te blijven oefenen met de lesstof. Die investering zien ouders terug in de onderwijsprestaties van hun kind. Dat vind ik als pedagogisch medewerker prachtig om te realiseren.'

Onderwijs

Onderwijsondersteunend gedrag

Passend onderwijs

Zorg dichtbij

Samen Ondernemend Leren en onbelemmerd opgroeien

Scholen houden meer ruimte over voor primaire (onderwijs-) taken

- › coaching thuis
 - › uitgaande van de kracht van de ouders
 - › daardoor verbetering van de leerprestaties van kinderen
-
- › biedt inzicht in passende begeleidingsvorm
 - › die aansluit aan op de ondersteuningsbehoefte van de jongere, de ouders en van het docententeam
 - › indien nodig schakel tussen onderwijs en zorg
-
- › eigen netwerk bestaande uit multidisciplinair team bestaande uit orthopedagoog, kinderpsycholoog en trainers
 - › dichtbij school en thuis
 - › stevige samenwerkingsrelatie met Rotterdamse wijkteams

Het belang van samenwerking tussen ouders en school

Bekend is dat de samenwerking tussen ouders en school de ontwikkelingskansen van kinderen vergroot. Kinderen van wie de ouders thuis betrokken zijn bij hun schoolwerk, leveren betere prestaties. Steeds meer basisscholen geven de kinderen huiswerk mee. Veel ouders zitten soms met de handen in het haar, omdat ze niet altijd snappen waar hun kind precies mee bezig is en wat er van hen wordt verwacht.

Ouders hoeven niet als politieagent op te treden

Het is belangrijk dat ouders dan over hun schaamte heen stappen en contact opnemen met de leerkracht om te vragen wat de bedoeling van dat huiswerk is. Ouders zullen er verstoeld van staan hoeveel mensen met hetzelfde worstelen. Leerkrachten geven ouders doorgaans prima suggesties hoe ouders thuis hun kinderen kunnen helpen. Een directeur van een basisschool hoorde ik onlangs het volgende advies aan ouders geven: Het is niet de bedoeling dat jullie de rol van de leerkracht overnemen of als politieagent optreden als jullie kind geen zin heeft om huiswerk te maken. Til er niet te zwaar aan en ga er lichtvoetig mee om. Zie het als een ontdekkingsreis waar je samen met je kind veel

van kunt opsteken. Draai de rollen ook eens om door je kind te vragen uit te leggen wat hij of zij geleerd heeft. En zo kunnen jullie ook heel veel van je kind leren.

Vertel je kind dat je vertrouwen in hem hebt

Het is belangrijk dat ouders positief reageren op vragen van hun kind, hun kind steunen, hun verantwoordelijkheid nemen en er niet voor weglopen. Als ouders zelf weinig of geen onderwijs hebben genoten, kunnen ze in hun netwerk van familie, vrienden en kennissen zoeken of iemand hen kan helpen om begeleiding te bieden. Wat belangrijk is: motiveer je kind door uit te stralen dat het samen gaat lukken en vertel je kind waarom je er vertrouwen in hebt dat het ook gaat lukken. Ouders kunnen een grotere rol spelen bij het verbeteren van de leerprestaties van hun kind dan ze zelf denken.

COLUMN

FREDERIK SMIT

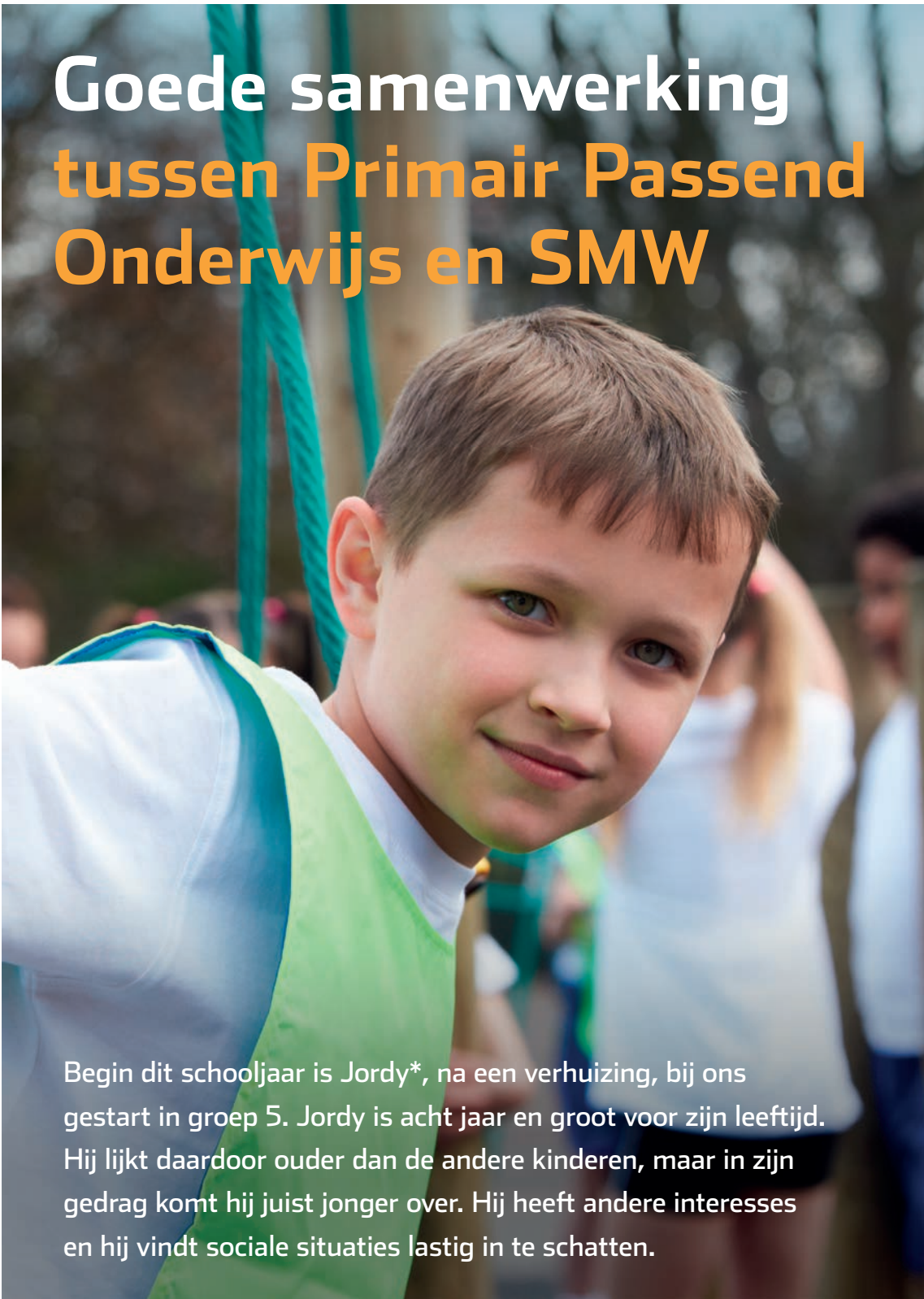
Frederik is coördinator Expertisecentrum Ouders, school en buurt, ITS Radboud Universiteit Nijmegen

Thema 4 >

Primair Passend Onderwijs

Goede samenwerking tussen Primair Passend Onderwijs en SMW

Begin dit schooljaar is Jordy*, na een verhuizing, bij ons gestart in groep 5. Jordy is acht jaar en groot voor zijn leeftijd. Hij lijkt daardoor ouder dan de andere kinderen, maar in zijn gedrag komt hij juist jonger over. Hij heeft andere interesses en hij vindt sociale situaties lastig in te schatten.

Wat het extra moeilijk voor Jordy maakt, is dat hij onduidelijk spreekt. Hij stottert en hij springt in zijn praten meestal van de hak op de tak. Na een paar maanden bij ons op school vertelt Jordy thuis dat hij gepest wordt. Leerkracht Martijn ziet ook dat het niet goed loopt met hem in de groep. Er zijn vaak conflicten die vooral lijken voort te komen uit onbegrip over en weer.

Samen een plan maken

Bij de prestaties van Jordy valt op dat hij op gebied van taal zwak presteert, maar dat het redelijk gaat met rekenen. Bij Tineke, de Interne Begeleider van school, roept dit vragen op over het niveau van Jordy's functioneren. Tineke initieert na verschillende gesprekken met ouders en leerkracht, een Onderwijs Zorg Overleg (OZO). Tijdens een OZO komen vertegenwoordigers van het PPO (Primair Passend Onderwijs), Centrum Jeugd en Gezin (CJG), school, SMW en ouders samen om de situatie zo goed mogelijk in beeld te krijgen op basis van de informatie die iedereen aanlevert. Aan de hand hiervan wordt een plan gemaakt met daarin een taakverdeling hoe samen verder te gaan. Belangrijk is dat iedereen achter dit plan staat.

De methode 'Tekenen je gesprek' maakt veel duidelijk

Tijdens dit overleg adviseert de schoolcontactpersoon van het PPO onderzoek te laten doen naar taal/spraakproblematiek van Jordy.

Zij bespreekt hoe leerkracht Martijn in afwachting daarvan Jordy op het gebied van leren en meedoen in de groep het beste kan begeleiden. Tineke (IB) gaat dit onderzoek in samenwerking met ouders aanvragen.

Als SMW'er stel ik voor om met behulp van de methode 'Tekenen je gesprek' Jordy zijn verhaal te laten vertellen en samen verder te onderzoeken wat goed gaat en wat niet goed gaat en wat hem kan helpen.

We spreken af weer bij elkaar te komen als het onderzoek van de Auris* is afgerond. Ondertussen hou ik contact met leerkracht Martijn, IB'er Tineke, Jordy en zijn ouders. Tineke onderhoudt het contact met het PPO.

Groeiend zelfvertrouwen

Nu, een aantal maanden later, denk ik dat de belangrijkste winst van alle inzet het gegroeide wederzijds begrip is. Martijn de leerkracht begrijpt Jordy beter en kan hem daardoor in de klas beter ondersteunen. Daardoor is de sfeer in de klas ook verbeterd en voelt Jordy zich meer op zijn plek. Zijn zelfvertrouwen groeit met de dag en het stotteren wordt minder. Jordy gaat met plezier naar school. Nu met elkaar zorgen dat dit zo blijft!

Jitske ten Velden

School Maatschappelijk Werker SOL Jeugd

Een voorbeeld van 'Tekenen je gesprek'

* Alle namen in dit stukje zijn gefingeerd en de jongen op de foto is niet Jordy.

* Auris, professionele partner voor mensen die ondersteuning nodig hebben bij horen, spreken of taal.

SMW: Extra aandacht voor leerlingen uit het Speciaal Onderwijs

De Al – Ghazali school in Spangen was 25 jaar geleden de eerste Islamitische basisschool in Nederland.

Imane Lamnaouar geeft sinds 2014 (afwisselend) les in groep zeven en acht. Een bevrogen 'juffrouw' die met veel liefde voor haar vak de kinderen voorbereidt op hun schoolcarrière in het Voortgezet Onderwijs. Er is veel veranderd in die 25 jaar, vertelt Imane. Maar wat niet veranderde is dat de school Islamitisch is op

Nederlandse grondslag. 'Wat betekent dat zowel de Islamitische als de Nederlandse identiteit van de leerlingen even belangrijk zijn. De kinderen moeten zich goed kunnen profileren in de Nederlandse samenleving.'

Thuis dezelfde structuur aanhouden als op school

Op de Al – Ghazali zijn de ouders de educatieve partners van de school. Dat gaat goed, zegt Imane. Maar ze bemerkt ook dat thuis niet altijd de structuur biedt van de school. En, voegt Imane toe, de thuissituatie is van invloed op de onderwijsprestaties van het kind. Op dat vlak ziet zij een rol voor de School Maatschappelijk Werker van SOL Jeugd. 'De school kan ouders een training aanbieden die het SMW verzorgt. Het is goed om ouders te leren hoe zij met hun kinderen moeten communiceren, zodat de structuur van de school thuis niet wordt losgelaten. Anders moeten de kinderen dagelijks omschakelen en dat kost veel energie en tijd. Dat is jammer.'

Geen enkel kind mag buiten de boot vallen

Het SMW biedt ouders een training waarin zij leren hoe zij een tijdschema opstellen voor het

maken van huiswerk en het naar bed gaan, gesprekken voeren met de kinderen, gezamenlijk eten en dan over alledaagse dingen praten. Voor ouders biedt een dergelijke training op school een veel lagere drempel dan bijvoorbeeld extern. 'Bij ons voelen ze zich thuis en als ze naar een training buiten de school moeten denken ze gelijk: we doen iets niet goed', zegt Imane. 'En het is niet dat ze iets niet goed doen, ze moeten alleen op weg worden geholpen en daarin begeleiding krijgen. De ouders kennen de SMW'er. Van haar nemen ze ook sneller advies aan.'

Passend onderwijs

Imane ziet voor het SMW ook nog een andere rol weggelegd. Bijvoorbeeld, zegt zij, samen met onze Intern Begeleider de leerlingen die (in het kader van Weer Samen naar School) vanuit het speciaal onderwijs komen, begeleiden. 'Juist die kinderen hebben vaak behoefte aan extra zorg. De klassen worden alleen maar groter in de toekomst.' Volgens Imane kan het SMW de leerkrachten daarbij goed ondersteunen. Door

'Het School
Maatschappelijk
Werk leert ouders
hoe zij moeten
communiceren
met hun kinderen'

individueel contact met de leerlingen zien zij dingen die de leerkracht in de klas niet zo snel ziet. 'We kunnen de zorg richting deze leerlingen dan intensiveren. Dat is voor zowel de betreffende leerling als de leerkracht prettig. Zodat niemand buiten de boot valt.'

Colofon

Dit magazine is een uitgave van
SOL Jeugd, 2016.

Tekst: SOL Jeugd en Julia Dotulong

Foto's: Tineke de Lange
(met dank aan alle gefotografeerden)

Ontwerp en productie Volta_thinks_visual

SOL

Schiekade 830
3032 AL Rotterdam
010 – 244 82 40
info@solnetwerk.nl
www.solnetwerk.nl

SOL Jeugd Magazine

over School Maatschappelijk Werk in de dagelijkse praktijk

SOL
SAMEN ONDERNEMEND LEREN